

Meddelelser fra Veidirektøren.

Nr. 19.

Ertaringsrapporter, avhandlinger m. v. trykkes paa denne maate saa ofte som dertil er anledning.

Jan. 1913.

Indhold: Gjældende bestemmelser for følgbredde og hjulhoide m. v. for kjøreredskaper.

Gjældende bestemmelser for følgbredde og hjulhoide m. v. for kjøreredskaper.

I „Meddelelser fra veidirektøren“ nr. 4 — juni 1904 — er indtat en oversigt over de da gjældende bestemmelser om følgbredde, hjulhoide og læsvegter m. v.

Senere er der i flere amter vedtat nye bestemmelser herom, som enten allerede er traadt i kraft eller først skal gjælde fra et nærmere bestemt tidspunkt om nogen aar.

Som nævnt i meddelelse nr. 4 var de der indtagne bestemmelser meget uensartede og i mange tilfælder mindre effektive. Dette forhold gjør sig fremdeles sterkt gjældende, omend de i de senere aar vedtagne nye vei-plakater peker i retning av, at der efterhvert kræves noget strengere bestemmelser for kjøreredskaperne.

For om mulig at bidra til at opnaa bedre og mere ensartede bestemmelser, vedtok det i 1906 avholdte amtsingeniørmøte følgende beslutning:

„Ved utarbeidelse av almindelige vei-plakater for landets offentlige veier bør haves for øie følgende regler:

1. Til al *læskjørsel* — herfra undtat avlings indkjørsel i hus — skal for kjøretøier med hjul:

Følgbredden være mindst:

a) for 1-spændte kjøretøier	8 cm.
b) „ 2-spændte —	10 „
c) „ 3- eller flerspændte	12 „

Hjulhoiden være mindst:

d) for 2-hjuls kjøretøier	90 cm.
e) „ 4-hjuls —	70 „

2. Til ingen tid av aaret, altsaa heller ikke paa vinterføre, maa paa de offentlige veier benyttes kjøreredskaper, der beskadiger (forulemper)

veien, likesaalitt som færdselen maa ske paa saadan maade, at lasten slæper paa eller støter an mot banen.

3. Bruken av slæpesko eller anden slængning av hjulene, hvorved disse slæper eller veibanen forbydes.
4. Uten vedkommende veistyres tilladelse maa ikke transporteres større laster end 2000 kg. pr. aksel, forsaavidt ikke mindre vegt er bestemt for broer.
5. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter eller straffe-loven⁴.

(4 amtsingeniører holdt paa vegtgrænser og 3 amtsingeniører stemte for en fælgbredde av 7,8 cm. for 1-spændte kjøretøier).

Fælgbredde.

Av efterstaacnde oversigt side 6, vil sees, at den mindste tillatte fælgbredde varierer fra 5,5 cm. til 10,0 cm. for almindelige læsvogner. For særlig tung kjørsel (sværere læsvogner med 3 eller flere hester) gaar fælgbredden op til 16 cm. i et enkelt amt: almindeligst for saadanne vogner er iøvrig 12 cm.

I et amt (Nedenes) er fastsat forskjellig bredde paa forhjul og bakhjul.

For enkelte amters vedkommende (S. Trondhjem, Tromsø, Finmarken) tillates en reduktion i fælgbredden, naar hjulhøiden forøkes og læsset ikke overstiger en bestemt vegt.

Anvendelse av fjærer.

I 6 amter tillates en reduktion i fælgbredden, naar kjøretøierne er forsynt med fjærer og i 2 amter (S. Trondhjem og Finmarken) bortfalder bestemmelserne angaaende fælgbredde og hjulhøide, naar fjærer anvendes.

Hjulhøide.

Angaaende hjulhøiden indeholder de fleste veiplakater mere eller mindre omfattende bestemmelser. For kjarrehjul kræves i almindelighet en høide av 80—90 cm. og for almindelige læsvogner er minimalhøiden av forhjulene i de fleste amter sat til 65 eller 70 cm. kfr. oversigten side 3.

Endel av veiplakaterne har ogsaa minimalgrænser for bakhjulene fra 80—107 cm. For særlig tung trafik (med tre eller flere hester) kræves i de fleste amter en noget større hjulhøide — op til 125 cm. for forhjulene. I et par veiplakater er hjulhøiden kun fastsat for saadan sværere trafik (Kristians, Lister og Mandal).

Oversigt over hjulholder i cm.

a) Kjærrer:							
80	90	100	Ingen best.				
Akershus S. Bergenh.	Smaalenene Akersh. (nye) Hedemarken Kristian Jarls. & Lar. S. Bergenh. Romsdal	Tromsø	Buskerud Bratsberg Nedenes L. & M. Stavanger N. Bergenh. S. Thj. N. Thj. Nordland Finmark.				
b) Almindelige læsvogners forhjul:							
47	50	53	65	70	80	89	Ingen best.
Nedenes	Stavanger	Nedenes	Akershus Kristian Buskerud Bratsberg Romsdal	Smaalen. Hedem. Kristian J. & L. S. Berg. Tromsø	Hedem.	Tromsø	L. & M. N. Berg. S. Thj. N. Thj. Nordland Finmark.

Læsvegte.

Næsten alle veiplakater indeholder bestemmelser om læsvegte. I flere amter er læs indtil en fastsat størrelse undtatt fra bestemmelserne. Størrelsen av disse læs er noget forskjellig og varierer fra 200 kg. til 300 kg. for kjærrer og fra 300 kg. til 500 kg. for 4-hjulede vogner.

I 9 amter har man bestemmelse om, at der paa veiene ikke maa transporteres læs som er over en nærmere angitt vegt. Denne grænse for maksimale læsvegte er dog meget forskjellig og varierer fra 1500 kg. til 5000 kg., hvilket nærmere vil sees av oversigten side 4.

Maksimumslæs i kg.				Lugen bestem- melser
1500	3000	4000	5000	
Lister & Mandal	Bratsberg	Smaalenene ¹⁾	Akershus	Hedemarken
Tromsø (et herred)	S. Bergenhus	Kristian Jarlsberg & Larvik ²⁾	Buskerud	Nedenes Stavanger S. Trondhjem N. Trondhjem N. Bergenhus Nordland Tromsø Finnmarken
		S. Bergenhus ²⁾ Romsdal		

Kjøreredskapernes klassifikation

er ogsaa forskjellig, idet der i nogen amter skjelnes mellem 2-hjulede og 4-hjulede redskaper samt „sværere lastevogner“, for hvilke de respektive bestemmelser for fælgbredden gjælder, mens bestemmelserne i andre amter er fastsat for henholdsvis 1-spændte, 2-spændte 3- eller flerspændte kjøreredskaper. Denne sidste inddeling er for fælgbreddens vedkommende som det sees overensstemmende med det utkast til veiplakat, som blev vedtat av auntsingeniørmøtet 1906.

Personbefordring.

For kjøreredskaper, som er bestemt for personbefordring findes næsten ingen bestemmelser. Dog kan nævnes, at der i den i 1911 vedtagne nye veiplakat for Stavanger amt findes en bestemmelse om, at vogner, som er bestemt til befordring av flere end 6 voksne personer, skal ha en fælgbredde av mindst 7,8 cm. I Romsdals amt kræves en fælgbredde av mindst 7,8 cm. for omnibusser, der er indrettet for mere end 4 personer og 10 cm., naar kassets vekt overstiger 800 kg. Nogen andre bestemmelser angaaende persontransport findes saavidt kan sees ikke.

Undtagelser fra bestemmelserne.

Avlings indkjørsel i hus eller lignende indgaar i de fleste amter ikke under veiplakatens bestemmelser. Saadan undtagelse er i nogen amter ogsaa gjort for militære kjøretøiers vedkommende.

¹⁾ 2000 kg. for 2-hjulede kjøretøier.

²⁾ 2000 kg. pr. aksel.

Angaaende militærvæsenets forhold til veiplakaterne henvises iøvrig til „Endelig utkast til lov om veivæsenet paa landet“ side 158. Forsvarsdepartementet sees her at ha foreslaaet fastsat i loven at veivedtægterne ikke skal omfatte militærvæsenets kjøretøier. Hertil er der dog ikke tagt hensyn.

Bestemmelserne gjælder:

Samtlige off. veier i	Hovedveiene i	Specielle herreder eller veier i
Smaaleneene	Akershus ²⁾	Hedemarken
Buskerud	Finmarken	Kristian
Jarlsberg & Larvik		Bratsberg
Nedene		S. Bergenhus
Lister & Mandal		Romsdal
Stavanger ¹⁾		S. Trondhjem
Tromsø ³⁾		N. Trondhjem ⁴⁾
		Nordland

Som det sees, er det kun i 7 amter, at de vedtagne bestemmelser gjælder alle offentlige veier. I 2 amter gjælder de væsentlig for hovedveiene og i 8 amter er de gjort gjældende for specielle herreder eller veier. Til sidstnævnte gruppe horer bl. a. *Hedemarkens* amt, hvor reglerne gjælder eller i en nærmere fremtid vil bli gjældende for samtlige veier i 25 av amtets 28 herreder, mens de i de øvrige 3 herreder gjælder for specielle veier. Desuten haves i dette amt for enkelte veier særskilte og noget strengere bestemmelser. Endvidere *Bratsberg* amt, hvor en av amtstinget i 1905 vedtat veiplakat gjælder for samtlige veier i 12 og for specielle veier i 7 av amtets 25 herreder. I 6 herreder haves altsaa ingen bestemmelser. Endelig haves i *Nordlands* amt omtrent likelydende veiplakater for 24 av amtets 47 herreder, hvorhos der for et herred og to specielle veier gjælder særskilte bestemmelser.

I de øvrige amter, Kristian, S. Bergenhus, Romsdal og S. Trondhjem er veiplakaterne kun gjort gjældende i mindre utstrækning.

I et amt — N. Bergenhus — haves ingen bestemmelser om fælgbredde.

Iøvrig henvises til efterstaaende oversigtstabel.

1) Fra 1/1 1920.

2) Kan ogsaa gjøres gjældende for bygdeveier.

3) Alle offentlige veier i de herreder, som har hovedveier eller veier som vedlikeholdes av amtet.

4) Alle veier, som er bygget med statsbidrag eller amtsbidrag (d. v. s. saagodtsom samtlige veier).

Oversigt over gjældende bestem-

Amt	Dato for veiplakatens ikrafttræden	Læssets vægt i kg.		Mindste fælgbredde i cm.					
		Kjær- rer	Vogner	Kjær- rer		Alm. læs- vogner		Sværere læs- vogner	
				Med fjæ- rer	Uten fjæ- rer	Med fjæ- rer	Uten fjæ- rer	Med fjæ- rer	Uten fjæ- rer
Smaa- lenene	1/1 1906	500—2000	500—4000	6,35	7,62	6,35	7,62	12	12
	15/6 1898	< 600	< 1000	6,0	6,5	6,0	6,5		
			1000—5000	6,5	7,5	1-sp. 6,5	1-sp. 7,5	13	16
Akershus	1/1 1912 ¹⁾	< 300	500—5000	6,5	7,5	1-sp. 6,5	1-sp. 7,5	12 ²⁾	12 ³⁾
Hede- marken	24/3 1905 (gjælder 3 specielle v.) 7/8 1912	< 400	< 400	8,0	8,0	8,0	8,0		
		> 400	> 400	10,0	10,0	10,0	10,0	13 ¹⁾	13 ¹⁾
		< 1800	< 1800	8,0	8,0	8,0	8,0	12	12
Kristian	1/1 1891			7,6	7,6	7,6	7,6	9,1	9,1
	1/12 1891			7,6	7,6	7,6	7,6	9,1	9,1
	14/4 1905 14/4 1906	< 4000	< 4000	6,5	7,8	1-sp. 6,5	1-sp. 7,8	12,0	12,0
	20/3 1902			6,5	7,6	2-sp. 7,8	2-sp. 10,4		
1/7 1908 ¹⁾ 1/7 1912 ²⁾	< 4000	< 4000	7,8	7,8	1-sp. 7,8	1-sp. 7,8	12,0	12,0	
					2-sp. 10,4	2-sp. 10,4			
Buskerud	1/1 1912 ¹⁾	> 200	> 500 < 5000	8	8	8	8	10	10

melser for kjøreredskaper.

Kjær- rer	Mindste hjulhoide i cm.				Undtagelser fra disse bestemmelser	A n m.
	Alm. læs- vogner		Sværere læs- vogner			
	For- hjul	Bak- hjul	For- hjul	Bak- hjul		
90	70	—	80	—	Kjørsel til husbehov og det alm. gaardsbrnk. Transp. av aarlig, almindelig av- virkning fra egen skog. Militære kjøretoier.	Gjælder samtlige offentlige veier.
80	65	80	65	80	Kjøreredskaper i landbouer- ingen. Kjøreredskaper paa hvilke trans- porteres under 300 kg. pr. aksel. Militære kjøretoier.	Begge veiplakater gjælder kun <i>hovedveiene</i> , men kan av amtmanden, naar her- redsstyret beslutter det, og- saa gjøres gjældende for byggeveier.
90	65	80	65	80	4-hjulede vogner, hvorpaa ikke transporteres over 500 kg. og kjær- rer, hvorpaa ikke trans- porteres over 300 kg. Avlings indkjørsel i hus, transp. av hoi og halm til eller fra gaarden samt transp. av le- vende dyr.	¹⁾ Kjøreredskaper anskaffet for 1/1 1912 kan benyttes til 31/12 1920 forsaavidt de opfylder bestemmelserne i veiplakaten av 15/6 1898. ²⁾ Gjælder 3- eller flerspændte kjøretoier.
90	80	—	80	—	Avlings indkjørsel i hus. For hjulholdens vedk. er undtat alm. hoivogner.	¹⁾ 2-spændte kjøretoier. Gjælder for samtlige veier i 25 herreder.
90	65	90	125	—	Avlings indkjørsel i hus. Do.	Bestemmelserne gjælder kun specielle herreder og veier.
90	70	—	80	—	Do.	
90	70	—	125	—	Do.	
90	70	—	80	—	Kjøring av vand, avlings ind- kjørsel i hus samt kjøring av furage i los tilstand. (Sidstnevnte undtagelse gjælder kun hjulhoiden).	¹⁾ For skiferstenkjørsel. ²⁾ " anden læskjørsel.
65	90	125	125		Avlings indkjørsel i hus samt militære kjøretoier.	¹⁾ For Hallingdal fra 1/1 1915. For Lier, hvor nu 6,5 cm. fælgbredde kræves, veier i Numedal, Jondalen og Sag- grænden, hvor nu 7,8 cm. fælgbredde kræves, fra 1/1 1920. Gjælder forøvvr. alle offent- lige veier.

Amd	Dato for veiplakaten- ikrattiræden	Læssets vekt i kg.		Mindste fælgbredde i cm.					
		Kjærrer	Vogner	Kjærrer		Alm. læs- vogner		Sværere læsvogner	
				Med fjærrer	Uten fjærrer	Med fjærrer	Uten fjærrer	Med fjærrer	Uten fjærrer
Jarlsberg & Larvik	1/1 1914 ¹⁾	> 300	> 500 < 2000 ²⁾ pr. aksel	8	8	1-sp. 8	1-sp. 8	12	12
Bratsberg	Forskjellig	> 300	> 400 < 3000	7,8	7,8	7,8 10,0	7,8 10,0	10	10
Nedenes	1/2 84 1/1 1912	> 320	> 320 > 700	8,0	8,0	Forhjul 5,5 7,8	Bakhjul 8,0 10,0		
Lister & Mandal	1/1 1907 ¹⁾	> 300 < 1500	> 300 < 1500	6,5	7,8	1-sp. 6,5 2-sp. 7,8	1-sp. 7,8 2-sp. 10,4	12	12
Stavanger	1/1 1908	> 320 > 800	> 320 > 1100	7,8 7,8	7,8 10,0	7,8 7,8	7,8 10,0	12	12
	1/1 1920	< 800 > 800	< 1400 > 1400	7,8 7,8	7,8 10,0	7,8 7,8	7,8 10,0	12	12
Søndre Bergenshus	1/7 1901 og 1/3 1902	> 500 < 3000	> 500 < 3000	7,8	7,8	1-sp. 7,8 2-sp. 10,4	1-sp. 7,8 2-sp. 10,4		
	1/4 1911 og 1/4 1916	> 400 Maksimum: 2000 kg. pr. aksel	> 400	8,0	8,0	1-sp. 8,0 2-sp. 10	1-sp. 8,0 2-sp. 10	12	12
Nordre Bergenshus	1/3 1903	Ingen bestemmelser angaaende fælgbredde:							
Romsdal	1/1 1894 1/1 1911	> 300 > 800 < 4000	> 300 > 1400 < 4000	7,6 7,8 7,8	7,6 7,8 10,0	7,6 7,8 7,8	7,6 7,8 10,0	9,1 12,0	9,1 12,0

Kjærrer	Mindste hjulhoide i cm.				Undtagelser fra disse bestemmelser	A n m.
	Alm. læs- vogner		Sværere læsvogner			
	For- hjul	Bak- hjul	For- hjul	Bak- hjul		
90	70	—			Avlings indkjørsel i hus. For hjulhoideens vedk. er alm. 1- spændte 2- og 4-hjulede hoi- vogner undtat.	¹⁾ Fra 1/1 1909 for kjørsel av træløst, sten samt til og fra fabrikker. Gjælder samtlige offentlige veier. ²⁾ Gjælder fra 1/7 1907.
	65 50	90 65	125	125	Avlings indkjørsel i hus.	Gjælder i 19 herreder for alle eller spesielle veier.
	47 53	104 104			For Hornnes herred er vegt- grænsen nedsat til 500 kg.	Gjælder samtlige off. veier.
			80	80	Avlings indkjørsel i hus samt 1-spændte 4-hjulede lær- vogner med læs indtil 400 kg.	Gjælder samtlige off. veier. ^{*)} For Vause herred fra 1/1 1910.
	50 50		80	80	Avlings indkjørsel i hus.	Gjælder hovedveiene og mange bygdeveier. For enkelte bygdeveier gjælder særskilte bestemmelser.
	50 50		80	80	Kjørerredskaper bestemt uteluk- kende for persontransport.	Gjælder samtlige offentlige veier og tillike for vogner, hvorpaa befordres flere end 6 voksne personer.
80	70		70		Avlings indkjørsel i hus.	Hovedveien Grauvin—Ulvik og endel hoved- og bygde- veier i Voss herred.
90	70	70	70	70	Do.	Aarstad, Faue og Vikor her- reder.
					kun regler for bruk av kjørerredskaper paa offentlige veier.	
90	65	90	125	125	Indkjøring av avling og utkjøring av gjødsel samt militære kjøre- toier. Omnibusser skal altid ha 10 cm. fælgbredde, naar læssets vekt overstiger 800 kg.	Geirangerveien. Gjælder kun spesielle veier.

Amt	Dato for veiplakatens ikrafttræden	Løssets vekt i kg.		Mindste fælgbredde i cm.							
		Kjærrer	Vogner	Kjærrer		Alm. læs- vogner		Sværere læs-vogner			
				Med fjærer	Uten fjærer	Med fjærer	Uten fjærer	Med fjærer	Uten fjærer		
Søndre Trondhjem	1907, 1908, 1909, 1911.	> 300	> 300 < 600	Fri	7,6	Fri	7,6 (6,5 ²)	9,1	9,1		
Nordre Trondhjem	²⁶ / ₃ 1896	< 500	< 1000		8,0		8,0				
	¹ / ₇ 1902	> 500	> 1000		10,0		10,0				
Nordland	Forskjellig	< 700	< 1400		8,0		8,0				
		> 700	> 1400		10,0		10,0				
				7,8	7,8	7,8	7,8				
Tromsø	² / ₁₂ 1903 ⁵ / ₆ 1905	< 800	< 1000 < 1500	7,8	7,8	1-sp. 7,8	1-sp. 7,8				
				7,9	7,9	2-sp. 9,1	2-sp. 9,1				
						7,8	7,8	1-sp. 7,9	1-sp. 7,9		
Finmarken	¹ / ₄ 1902	> 300	> 300	Fri	7,8	Fri	7,8				
			< 600					6,5			
Amtsing. møtets forslag 1906		2000 pr. aksel		1-sp. 8,0 8,0		2-sp. 10,0 10,0		3- eller fl. sp. 12,0 12			

Kjær- rer	Mindste hjulhøide i cm.				Undtagelser fra disse bestemmelser	A n m.
	Alm. læs- vogner		Sværere læs-vogner			
	For- hjul	Bak- hjul	For- hjul	Bak- hjul		
		94		125	Militæretatens vogner samt indkjøring av avling og utkjøring av gjødsel. Naar belastningen ikke overstiger 600 kg. og bakhjulene er mindst 94 cm. høie.	Gjælder kun spesielle veier.
					Avlings indkjørsel i hus samt kjørsel av grus til vedlikehold og istandsattelse av off. vei. Avlings indkjørsel i hus, militære kjøretøier samt 2- eller 4-hjulede melkevogner paa fjærer, naar fælgbredden er mindst 5,2 cm.	Gjælder Sandolaveien. Gjælder for offentlige veier (herunder ogsaa bygdeveier) i de herreder, hvor der findes hovedveier eller veier, som vedlikeholdes for amtskassens regning.
					For Hattfjelddalen 7,5 cm. fælgbredde. Militære kjøretøier er undtat.	Gjælder for 26 herreder. — „ Sjøneidet. — „ Skjellfjordeidet.
100	89 70 89	107 107			Avlings indkjørsel i hus. Under vaarløsningen er de største tillatte læsvegter henholdsvis 300, 400 og 700 kg.	Gjælder alle veier, bygget med statsbidrag eller amtsbidrag. Gjælder for Nordreisa herred.
		94			Kjørsel for eget hjemmebruk.	Gjælder for alle hovedveier.
90	70				Avlings indkjørsel i hus.	